

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2018-324

27.5.2018

If Skadeforsikring NUF

Bilansvar

Gjenopptak – oppgjørsavtale – vesentlig forverring – skl. § 3-8 og avtl. § 36.

Saken gjelder krav om gjenopptak av sak om utbetaling etter en trafikkulykke 4.12.06. Til tross for usikkerhet om skadens betydning for bl.a. ervervsevnen, ønsket skadelidte å bli ferdig med saken og det ble inngått avtale om oppgjør i 2010. Skadelidte fikk innvilget 100 % uførepensjon i 2017, og fremmet krav om gjenopptak. Nemnda bemerket at det ikke var fremlagt medisinsk dokumentasjon på at det forelå en forverring av klagers plager etter 2010. Nemnda bemerket videre at den inngåtte avtale, hvor begge parter var klar over stor usikkerhet mht. skadens ervervsmessige konsekvenser, ikke kunne settes til side som urimelig. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Skadelidte (f. 1984) var utsatt for en trafikkulykke 4.12.06. Det ble innhentet spesialisterklæring fra ortoped N. i forbindelse med erstatningsoppgjøret etter ulykken. I erklæringen av 23.4.10 er samlet varig medisinsk invaliditet (vmi) knyttet til ulykken 4.12.06 anslått til 15 %. Det heter videre:

...

Funksjonsvurdering: Det er også anmodet om en medisinsk begrunnet vurdering for eventuelt redusert funksjonsnivå. Skadelidte har fått trent opp god styrke i høyre benet, og hun har fin bevegelighet i hoftelæddet, kneet og ankelen. Det er ikke noe enkelt gjøremål som man ut fra en rent medisinsk vurdering kan si at skadelidte absolutt ikke kan. Hun har angitt at hun ikke kan løpe og har problemer med å gå langt. Likeledes kjenner hun ubehag i bekkenet og ryggen når hun har belastet mye eller båret tungt. Dette er forståelig sett fra et rent medisinsk ståsted. Skadelidte vil ha noe redusert toleranse for belastning av sitt høyre bein og bekken når det gjelder tyngre arbeidsoppgaver som å løpe, gå langt, bære tungt, gå mye i trapper, stå lenge, klatre på stiger, gjøre tyngre hagearbeid og tyngre oppgaver i leiligheten. Hun vil ha begrensninger i forhold til sportslige aktiviteter og fritidsaktiviteter som betinger mye belastning av beina. Skadelidte var meget nøktern og gjorde absolutt ingen forsøk på å svartmale sin aktuelle situasjon. Hun var optimistisk med henblikk på å kunne fungere i yrkessammenheng etter endt utdanning. Hun vil antagelig kunne fungere tilnærmet normalt i hverdagen når hun unngår de mest belastende aktiviteter og arbeidsoppgaver.

Skadelidte fremsatte krav om erstatning 1.7.10. Hennes daværende advokat skrev:

Ut i fra spesialisterklæringen som foreligger synes det å være optimisme hva gjelder muligheter for å komme i arbeid. På møtet ga hun imidlertid uttrykk for at hun sliter en del mer enn det som fremkommer i erklæringen, og har problemer med fysisk aktivitet over en lenger periode. Jeg er derfor svært usikker på når hun vil komme tilbake i arbeid, og i hvilken grad.

...

Det beste ville vært å utsette saken for å se i hvilken situasjon hun er i 2015. Dette er uheldig for klient som ønsker å bli ferdig med saken, så jeg vil derfor foreslå at det gis en kompensasjon for såkalt yrkesvalghemning på kr. 300 000 utover tapet ved for sent oppstart i yrkeslivet.

Selskapet har fremlagt et notat, datert 25.8.10, fra et møte med skadelidtes daværende advokat:

Enighet om følgende erstatning:

Utestående a konto kr. 91.000,- avregnes mot påførte utgifter.

Fremtidige utgifter inkl. skatteulempe kr. 150.000,-

Innteksttap kr. 300.000,-

Risikoerstatning kr. 250.000,-

...

Adv. N kommer med bekreftelse.

Skadelidte aksepterte 26.8.10 "at saken nå gjøres opp med restutbetaling stor kr 700 000 relatert til fremtidig innteksttap/utgifter".

I oppgjørsbrevet av 26.8.10 understreket selskapet at saken var fullt og endelig oppgjort.

I en fremlagt aktivitetsplan fra Nav av 26.10.15, er flere oppfølgingssamtaler gjengitt: Skadelidte forsøkte i 2011 å oppnå studiekompetanse. Den 5.6.12 ble hun henvist til ortoped og smerteklinikk, og butikkarbeid ble antatt passende når hun var klar helsemessig. Den 20.2.13 avtalte skadelidte med Nav at hun skulle søke ledige jobber, og melde seg på et arbeidsforberedende kurs med start 11.3.13. Skadelidte startet behandling ved DPS 13.11.13, og fortsatte med samtalebehandling i 2014. Nav hadde da godkjent å dekke ett års utdanning som hudpleier. I aktivitetsplanen fra 2015, anså Nav skadelidtes muligheter for å komme tilbake i arbeid som gode.

I et poliklinisk notat, skrevet 1.9.16 av psykologspesialist D., ved A., heter det under "vurdering":

Pas. som har opplevd krig i hjemlandet og har slitt med ettervirkninger av det i form av posttraumatisk stress. ... Deretter utsatt for ulykke som ga alvorlige somatiske skader. Pas. sliter daglig med mye kroppslige smerter og det er vanskelig for henne å fungere optimalt i arbeidslivet pga dette ...

Skadelidte var under arbeidstrening ved en hudpleieklipp i 2016. I et samtalereferat, datert 10.10.16, heter det;

Du har informert om at du nå har gjennomført flere behandlinger da klinikken har reklamert om tilbud til kunder med 30% avslag på hudpleiebehandlinger og voksing. Hensikten er at du skal tilknytte deg en kundegruppe for å få oppdrag slik at du på sikt vil kunne ansettes. Du har også deltatt på kurs ...

...

... Arbeidsgiver har gitt tilbakemelding om at det kan være aktuelt å ansette deg i en stilling på 20-30 %, men at du da må jobbe en til to kvelder pr. uke og hver tredje lørdag. ...

Du ønsker å avvente eventuell opptrapping av deltagelse til etter 20.10.16 da du skal ta bilder av ryggen.

Nav innvilget 100 % uføretrygd 3.11.17.

Krav om gjenopptak av erstatningsoppgjøret ble fremsatt av skadelidtes nye advokat 28.2.17.

Selskapet avsto 31.7.17.

Skadelidte har fremlagt en uttalelse fra psykiatrisk sykepleier K. i S. kommune datert 23.11.17:

B beskriver barndommen sin som en god og trygg barndom i T. Da det brøt ut krig i hjemlandet, måtte hun og familien flykte til Europa. Da var B 16 år. Etter at hun kom til Norge ble hun utsatt for en alvorlig bilulykke. Det var i 2007. Dette førte til store, indre fysiske skader som knust bekken og hofte. Hun har siden det hatt sterke og varige smerter. Dette blir håndtert ved hjelp av fysioterapi og smertestillende medikamenter, samt noe avlastning ved hjelp av samtalerapi.

Fra tidligere har hun fått diagnosen Post traumatisk stress lidelse, PTSD, på grunn av traumer knyttet til krigsopplevelser, men denne diagnosen er senere trukket tilbake. Diagnosen ble satt av F Distrikt psykiatrisk senter. Dette fordi det ikke fremkommer tegn på gjentatte gjenopplevelser og plagsom unngåelse knyttet til traumene.

B har helt tydelig smerter hver gang hun er til samtale. Dette vises ved at hun stadig må endre sittestilling, gnir seg på de vonde punktene og viser tydelig ubehag. Dette kan ikke sammenlignes med psykisk uro jeg

ofte observerer hos andre brukere. I følge B har smertene gjort det så vanskelig for henne å være i jobb som hudpleier, slik at hun måtte slutte og gå over i et annet yrke.

B har og har hatt symptomer på angst og depresjon. Dette kan være knyttet til tidligere traumer, samlivsbrudd og de vedvarende smertene. Følgene av bilulykken har bidratt til en sorg i livet til B. En sorg over en tapt framtid, fordi ikke livet ble slik hun håpet da hennes fysiske plager gjør det vanskelig å være i jobb og har hatt stor betydning for hennes livskvalitet. Smertene gjør, blant annet, at hun blir fort sliten og ikke orker å delta på sosial aktiviteter.

Min vurdering av situasjonen baserer seg på informasjon fra B, opplysninger fra Bestillerkontoret i S kommune og mine egne observasjoner.

Skadelidte har i det vesentlige anført at utviklingen ikke har vært i tråd med forutsetningene partene hadde på oppgjørstidspunktet. Skadelidte har opplevd vedvarende sterke smerter, særlig fra rygg, bekken og lår. Hun sliter også psykisk som følge av ulykken. De samlede skader medfører betydelig nedsatt funksjonsnivå med tanke på arbeidsliv og fritid.

Selskapet har i det vesentlige anført at det var skadelidte selv – i samråd med sin advokat – som ønsket å fremforhandle et fullt og endelig erstatningsoppgjør på tross av de usikkerheter som gjaldt vedrørende hennes yrkesmessige fremtid. Det er ikke sannsynliggjort noen forverring av selve realskadene. At smertene har blitt kroniske, var forutsatt ved det opprinnelige oppgjøret ved at skadelidte ble tilkjent ménerstatning. Det fremkommer imidlertid en betydelig psykisk belastning i etterkant av tidligere oppgjør, som i all hovedsak skyldes forhold som ikke kan knyttes til ulykken. Hva gjelder symptomer knyttet til depresjon pga. at fremtiden ikke ble slik skadelidte hadde sett for seg, så er disse uansett ikke erstatningsmessige, jf. Rt. 2007 s. 172 avsnitt 69. At skadelidte av flere ulike grunner tilkjennes full uføretrygd er ikke en utvikling som gir grunnlag for gjenopptak etter skadeserstatningsloven (skl.) § 3-8. Videre har avtaleloven § 36 først og fremst sin plass hvor selve avtalen måtte fremstå som urimelig da den ble inngått, dvs. forhold som ikke reguleres av skl. § 3-8. Klager var representert ved advokat i det opprinnelige erstatningsoppgjøret, oppgjøret var ikke urimelig ved avtaleinngåelsen og den skadebetingede helsetilstanden har ikke endret seg etter avtaleinngåelsen.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav om å ta opp et oppgjør fra 2010. Klager har vist til skadeserstatningsloven § 3-8 og avtaleloven § 36.

Skadeserstatningsloven § 3-8 åpner for å ta opp et oppgjør om det foreligger "en forverring av skadelidtes helse (som) rokker ved det som ble lagt til grunn for oppgjøret, og det er klar sannsynlighetsovervekt for at han vil ha krav på en vesentlig høyere erstatning". Paragrafen ble tilføyd ved endringslov 17. juni 2006 nr. 90 (etter å ha vært opphevd). I Ot.prp. nr. 51 (2004-2005) heter det på s. 508 at bestemmelsen bare omfatter de tilfeller hvor den rent fysiske eller medisinske helseutviklingen har forløpt annerledes enn hva som ble lagt til grunn ved oppgjøret, slik at skaden er blitt mer alvorlig enn først antatt. At forhold rundt skadens konsekvenser for ervervsevnen viser seg å bli annerledes enn antatt, kan derimot ikke gi grunnlag for gjenopptak etter skadeserstatningsloven § 3-8, men må i tilfelle bygge på en endring av avtalen med hjemmel i avtaleloven § 36.

Det er klager som må sannsynliggjøre at vilkårene for å ta opp oppgjørsavtalen er oppfylt.

Det er ikke fremlagt medisinsk dokumentasjon som viser at en forverring av klagers plager etter 2010 har sammenheng med ulykken. De beskrevne psykiske plagene fremstår primært å ha andre grunner enn ulykken. Slik saken står, kan nemnda ikke se at det er grunnlag for å ta opp oppgjøret fra 2010 med hjemmel i skadeserstatningslovens § 3-8.

Avtaleloven § 36 åpner for å sette avtalen fra 2010 helt eller delvis til side om det "ville virke urimelig eller være i strid med god forretningsskikk å gjøre den gjeldende".

Oppgjøret i 2010 bygger på en innhentet spesialisterklæring, partenes forhandlinger og enighet om erstatningens størrelse. Partenes korrespondanse viser at det i 2010 var stor usikkerhet mht. skadens ervervsmessige konsekvenser for klager, men at hun likevel ønsket en avtale. Klager var representert av en advokat i forhandlingene.

Nemnda kan ikke se at en slik minnelig avtale hvor begge parter har vært klar over at det foreligger usikkerhet mht. en skades videre utvikling, kan settes til side som urimelig. Etter nemndas syn er heller ikke årsakssammenheng mellom ulykken og forverring av klagers plager sannsynliggjort.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Kaja de Vibe Malling (nestleder), Hege Opheim (nøytralt oppnevnt medlem), Gro Farestedt (selskapsrepresentant), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ane Køber Opstad (forbrukerrepresentant).